

Det norske medisinske Selskab 2016–2017

Michael 2017; 14: 231–5.

Det norske medisinske Selskab (org. nr. 971480521), ble formelt stiftet i 1833, men hadde en forløper, et medisinsk *Læseselskab* fra 1826. Det er derfor rimelig å regne 1826 som det egentlige stiftelsesåret, slik at høst 2016- vår 2017 blir driftsår nummer 191. Selskabet er Norges eldste medisinsk-faglige sammenslutning med kontinuerlig drift.

Det norske medisinske Selskab (i de første år kalt Lægeforeningen i Christiania) har statutter, der det i første paragraf heter: «*Lægeforeningen i Christiania har til Formaal dens Medlemmers Belerelse og videnskabelige Uddannelse*». Dette er fortsatt Selskabets hovedmålsetting. I tillegg forvalter Selskabet for tiden to legater: *Dr. Alexander Malthes legat til beste for yngre leger*, og *Ragnhild og August Gillums legat*.

Selskabet hadde pr. mai 2017 noe over 200 betalende medlemmer.

Det er gjort mer detaljert rede for Selskabets formål og faglige profil i rapporten for 2014–2015, og da forholdene inntil slutten av driftsåret 2016–2017 har vært uendrede, vises til dette (1).

Styret

har i driftsåret 2016–2017 bestått av Øivind Larsen (styreleder), Stein A. Evensen, Jan Frich, Arvid Heiberg, Frøydis Langmark, Kristine Lillestøl og Magne Nylenna. Astrid Nylenna har vært sekretær, og den forretningsmessige driften har vært ivaretatt av Janniche Fjeldstad Jensen, Vekstra, Hadeland Regnskap AS, Gran.

Selskabets adresse har vært styreleders arbeidssted, Det norske medisinske Selskab, c/o Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo, boks 1130 Blindern, 0318 Oslo.

Selskabet har hatt medlemsaktiviteter og har også disponert noe arkivplass m.v. i *Domus & Medicus*, den tidligere kvinneklinikken, Pilestredet Park 7, 0176 Oslo.

Selskabets økonomi

består i hovedsak av medlemskontingenter og abonnement for tidsskriftet Michael, foruten av finansinntekter. Utgiftene har i det vesentlige vært knyttet til den faglige virksomheten med møter og seminarer, og til tidsskriftet *Michael* med supplementutgivelser. Det utbetales ikke styrehonorar, men sekretær og forretningsfører godtgjøres etter avtale. Resultat og balanse for driftsåret har vært tilfredsstillende. Selskabet har regnskapsplikt og rapporterer til Brønnøysundregistrene.

Faglige medlemsaktiviteter:

Medlemsmøter med foredrag, avholdt i Domus&Medicus :

Onsdag 14. september 2016 kl. 1915, medlemsmøte: Øystein Eiring og Kari J. Kværner: *Ny teknologi – nye former for involvering av pasienter og brukere?* 17 til stede.

Onsdag 9. november 2016 kl. 1915, medlemsmøte: Trygve Ottersen og Eli Feiring: *Prioritering i helsevesenet – hva nå?* 39 til stede.

Onsdag 7. desember 2016 kl. 1915: julemøte: Eira Bjørvik: *«Den mest konstruktive del av medisinen» – Et historisk blick på infertilitetsbehandling i Norge.* Kristin Engh Førde: *Intim avstand – transnasjonal, kommersiell surrogati i India.* Julemiddag. 30 til stede.

Onsdag 18. januar 2017 kl. 1915, medlemsmøte: Morten C. Moe: *Fremskritt i øyeforskningen: Kan synet gjenopprettes?* 23 til stede.

Onsdag 15. februar 2017 kl. 1915, medlemsmøte: Jan Sommerfelt-Pettersen, Tor Jørgen Melien og Gudmund Waaler: *Helse for stridsevne. Forsvarets Sanitet 1941–2016.* 21 til stede.

Onsdag 15. mars 2017, medlemsmøte: Ingrid Olsen: *Mycobakterier før og nå.* Forberedte kommentarer ved Christoph Gradmann og Gunnar Bjune. 20 til stede.

Onsdag 26. april 2017, medlemsmøte: Gunnar Ridderstrøm, Øivind Larsen og Magne Nylenna: *Planlegging for helse og triusel.* 18 til stede.

Seminarer:

Mandag 3. oktober 2016, lukket, heldags aktørseminar, avholdt i Det norske Videnskaps-Akademis lokaler om *organdonasjon*. Samarbeidsprosjekt med Styringsgruppen for aktørseminarer. 21 aktive deltakere. (Omtale og referat i *Michael* 1/2017)

Mandag 27. mars 2017, seminar, avholdt i Det norske Videnskaps Akademis lokaler 0930–1600, med støtte fra Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo, i anledning av at Frederik Holst (1791–1871) forsvarte den første doktorgrad her i landet i 1817: *Frederik Holst – hvem var han?* 72 til stede. Møteleder: Steinar Westin (NTNU).

Program: Ole-Petter Ottersen (UiO): *Velkommen*, Øivind Larsen (UiO): *Frederik Holst – universitetslærer og offentlig lege*, Anne Kveim Lie (UiO): *Frederik Holst og radesyken*, Christoph Gradmann og Øivind Larsen (UiO): *Smitteteoriene, koleraen og Frederik Holst*, Øivind Larsen (UiO): *Frederik Holst og fengslene*, Einar Kringlen (UiO): *Frederik Holst og psykiatrien*, Gunnar Ridderstrøm (NMBU): *Bygningsloven av 1827 og et brev til Stortinget*, Magne Nylenna (FHI): *Redaktøren Frederik Holst*, Jacob Bergsland (OUS): *Familien Holst*, Kaare R. Norum (UiO): *Frederik Holsts etterkommere i norsk forskning*, Nina K. Vøllestad (UiO): *En hilsen fra Frederik Holsts hus*, Steinar Westin (NTNU): *Oppsummering: Hva kan vi lære av Frederik Holst?*

Torsdag 4. mai 2017, seminar, avholdt i auditoriet, Psykiatrisk Klinikkk, Vinderen 1300–1700. : *Er tvangsbruk i psykiatrien i strid med menneskerettighetene?* Møteleder: Astrid Nøklebye Heiberg. 57 til stede.

Program: Anne Grethe Erlandsen: *Tvang i politisk perspektiv*, Rigmor Diseth: *Tvang i psykiatrien – et menneskerettsperspektiv*, Asbjørn Restan: *Nødvendigheten av tvang for den enkelte og samfunnet*, Ketil Lund: *Psykiatrisk tvangsbehandling – ulovlig, skadelig og endringsresistent*, Jannike Engelstad Snoek: *Tvang i barne- og ungdomspsykiatrisk perspektiv*, Adrian Lorentsson: *Brukererfaringer*, Aslak Syse: *Tvangsbruk og jus. Noen normative synspunkter*. Diskusjon og oppsummering.

Tidsskriftet *Michael*

er i driftsåret 2016–2017 kommet ut med fire ordinære utgaver: 3/2016 *Tidens gang*, 4/2016 *Organdonasjon – behov og begrensninger*, 1/2017 *Sanitet i forandring*, og 2/2017 *Noe å lære av*. Det er gitt ut tre supplementbøker: Frich JC, Iversen T, Tjerbo T. (red.) *Helsepolitikkenes faglige premisser*. Supplement 19/2017, Diseth, RR. «I beste hensikt, men...» *Tvang i psykisk helsevern i skjæringspunktet mellom jus og psykiatri*. Supplement 20/2017, Nyborg P. *Utvikling av høyere utdanning i Norge. Femti år med høyskoler*.

Figur 1: Statssekretær Anne Grethe Erlandsen på talerstolen ved seminaret om tvang i psykiatrien 4. mai 2017. (Foto: Øivind Larsen)

Supplement 21/2017. Tidsskriftet og supplementbøkene foreligger også i fulltekstversjon på Selskabets hjemmeside www.dnms.no.

Spesielle forhold ved utgangen av driftsåret 2016–2017

Selskabet har i de siste 12 år hatt den tidligere kvinneklinikken ved det gamle Rikshospitalet (Pilestredet Park 7), *Domus & Medicus*, som base for foredragsmøter og annen faglig aktivitet. Selskabets flygel, malerisamling og boksamling har også befunnet seg der. Selskabet har en leieavtale med huseier, dr. med. Lars Høie, men har i praksis vært tett integrerte leieboere hos *Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten* som har holdt til i bygningen. På grunn av statlig omorganisering ble Kunnskapssenteret i 2016 innlemmet i Folkehelseinstituttet. Folkehelseinstituttet flytter ut av bygningen *Domus & Medicus* i 2017, og det lar seg ikke gjøre for Selskabet å flytte med. Situasjonen har store konsekvenser for Selskabet, som må se seg om etter et nytt sted å være. I den anledning er møtevirksomheten i høstsemesteret 2017 planlagt i Frederik Holsts Hus ved Universitetet i Oslo. Ved en avtale med Det norske Videnskaps Akademi har man byttelånt Selskabets *C. Bechstein*-flygel med et *Schimmel*-piano som er blitt plassert i Frederik Holsts Hus. I vårhalvåret 2017 har det vært arbeidet intenst med å finne løsninger

for maleriene, bøkene og Selskabets arkivmateriale, uten at det er kommet til noen akseptabel avklaring ved driftsårets slutt sommeren 2017.

Litteratur

1. Larsen Ø. Det norske medicinske Selskab høsten 2014-våren 2015. *Michael* 2015; 12: 296-305.

Øivind Larsen

oivind.larsen@medisin.uio.no